

4. januar 2014

Til Miljøstyrelsen

Organisation & Jura
Strandgade 29
1401 København K
mst@mst.dk

Høringsvar vedrørende udkast til vejledning om aktindsigt i miljøoplysninger efter ikrafttrædelsen af den nye offentlighedslov:

Den nye offentlighedslov, der trådte i kraft 1. januar 2014, indeholder bl.a. flere nye undtagelser for at beskytte den politiske beslutningsproces. Miljøstyrelsen har tidligere sendt et lovforslag til ny miljøoplysningslov i høring. Dette forslag byggede i høj grad på den nye offentlighedslov inklusive de nye undtagelser. Det ville have været i åbenlys modstrid med Aarhuskonventionen og EU-direktivet om adgang til miljøoplysninger, hvis disse undtagelser var blevet vedtaget for miljøoplysninger. Det er derfor positivt, at Miljøstyrelsens udkast til vejledning signalerer, at dette lovforslag kan betragtes som opgivet.

Miljøstyrelsens udkast til vejledning forklarer, at miljøoplysninger både vil være omfattet af miljøoplysningsloven, der henviser til regler i den gamle offentlighedslov, og af den nye offentlighedslov.

Miljøoplysningsloven har til formål at sikre mere offentlighed for miljøoplysninger end de generelle regler. Loven bygger således på en forudsætning om, at den ikke forringer retsstillingen for borgere og organisationer m.v. der søger indsigt. Konsekvensen bliver som forklaret i udkastet til vejledning, at aktindsigt i miljøoplysninger skal behandles efter det regelsæt, der giver den bedste retsstilling for borgere og organisationer m.v.. Det vil i de fleste tilfælde være miljøoplysningsloven inklusive denne lovs henvisninger til regler i den gamle offentlighedslov men i nogle tilfælde være den nye offentlighedslov.

Denne retsstilling er der taget højde for med indføjelser af § 6, stk. 2 i miljøoplysningsloven, der blev vedtaget af Folketinget samtidigt med vedtagelsen af den nye offentlighedslov. Den gamle offentlighedslov er således ikke ophævet for miljøoplysninger (ny offentlighedslov § 42, stk. 3).

En beslægtet retsstilling kendes fra reglerne om egen acces i persondata ved offentlige myndigheder. Egen acces vil være omfattet af både offentlighedslovens regel om egen acces og persondatalovens § 31. Ved egen acces i afgørelsessager gælder desuden forvaltningslovens regler for parters aktindsigt. Lovgivningen bygger på den forudsætning, at "vedkommende forvaltningsmyndighed skal træffe afgørelse på det for den pågældende gunstigste retsgrundlag" (jf. Lov om behandling af personoplysninger. Med kommentarer af Kristian Korfits Nielsen og Henrik Wåben, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1. udgave side 336).

Den nye offentlighedslov indeholder en række nye sagsbehandlingsregler, der forbedrer retsstillingen for borgere og organisationer, der søger indsigt. Det gælder fristregler for både 1. instans og klageinstans, klageadgang til øverste klageinstans og særskilt klageadgang for langsommelig sagsbehandling.

Ifølge Miljøstyrelsens "umiddelbare vurdering" må sagsbehandlingsreglerne følge de materielle regler, en sag afgøres efter. Det vil i nogle tilfælde føre til et brud på princippet om at følge de regler, der giver borgere og organisationer m.v. den bedste retsstilling. Dette princip skal efter min vurdering følges både for materielle regler og procedureregler. Uanset eventuelle henvisninger til lovregler i en ansøgning, må det forudsættes, at en ansøger er interesseret i at få den bedste retsstilling inklusive tidsfrister, klageadgang og betaling. Tilsvarende gælder for tidsfrister, betaling m.v., når der skal vælges mellem retsregler ved egen acces i persondata.

Efter min opfattelse bør Miljøstyrelsen ændre afsnit 5 i udkastet til vejledning, så det kommer til at fremgå, at princippet om at sikre borgere og organisationer den bedste retsstilling også omfatter sagsbehandlingen.

Miljøoplysningsloven har aldrig været let tilgængelig, fordi den henviser til både offentlighedslov og EU-direktiv om offentlig adgang til miljøoplysninger. Tilgængeligheden er blevet yderligere forringet, når retstilstanden på nogle punkter desuden påvirkes af den nye offentlighedslov. Ved opslag i miljøoplysningsloven vil mange blive forvirrede ved læsning af lovens regler, fordi det først fremgår i lovens næstsidste paragraf, at henvisningerne til regler i offentlighedsloven gælder den gamle offentlighedslov. Det er i øvrigt vigtigt at sikre, at den gamle offentlighedslov kan findes i retsinformation.dk og offentlighedsportalen.dk m.v. og ikke kun som et historisk dokument.

Vejledningen fra Miljøstyrelsen er en god hjælp, men det vil være ønskeligt at få udarbejdet en miljøoplysningslov, der kan stå på egne ben og samtidigt klart overholde de internationale forpligtelser til at sikre offentligheden vid adgang til miljøoplysninger.

Oluf Jørgensen
Forskningschef
Danmarks Medie- og Journalisthøjskole